

**РОЛЬ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ
В НАРОДНОМУ ГОСПОДАРСТВІ:
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ**
(присвячена Всесвітньому Дню Землі)

**МАТЕРІАЛИ ІІ-ї МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

20 березня 2020 р.

Херсон, ХДАЕУ

КОРБИЧ Н.М.

к.с.-г.н., доцент

ОВДІЄНКО А.М.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

першого року навчання

Херсонський державний аграрно-економічний університет

УДК: 638.1

ТРУЇМО БДЖОЛУ — ОТРУЇМО СЕБЕ

За минулий рік українські бджолярі втратили не менше 120 млн грн. через загибель близько 40 тисяч бджолиних сімей в результаті отруєння пестицидами. Про це заявила виконавчий директор Спілки пасічників України Тетяна Сушко. Про це пише rporozitsiya.com з посиланням на агентство delo.ua [1, 2].

Ці втрати легко порахувати, знаючи, що одна сім'я коштує від 2,5 до 3 тисяч грн. та помноживши на кількість бджолосімей, які вже загинули, отримаємо цифру втрат. Випадки отруєння тривають, оскільки аграрії вносять неякісні, а іноді фальсифіковані препарати на соняшник та кукурудзу (зі слів Сушко).

За її словами, у Союзі бджолярів підраховують збитки, які бджолярі несуть через втрату воску та меду. Проблема стосується не тільки пасічників та аграріїв, а й далеких від села городян. Бджоли загинули, але не відразу і не всі. Вони встигли принести у вулики отруєний хімією мед.

Поголів'я бджіл у світі знижується стрімкими темпами. Як розповіла доцент НУБіП Леонора Адамчук, у Німеччині щорічно гине від 20 до 80% поголів'я бджіл, у Великобританії - від 30 до 35%, в Італії - 20 - 50%, Іспанії - 20 - 40%, в інших європейських країнах, а також у Канаді - від 20 до 30%, у США 30 - 70%, в азіатських країнах — 20%. Тож з'явилися прогнози, що до 2035 року бджоли вимруть повністю [3].

У наш час з'явилося поняття синдром розпаду колоній – коли бджоли розлітаються з вулика поодиноці хто куди, проте бджоли не вміють жити поодиноці і гинуть.

Науковці НУБіП пов'язують вимирання поголів'я бджіл із шкідливою дією інсектицидів, насамперед неонікотиноїдів. На сьогоднішній день, в ЄС домоглися заборони цієї групи інсектицидів. Проте загибель бджіл не зупинилася. З чим це можна пов'язати: інсектициди - лише одна з основних причин синдрому розпаду колоній. І серед інсектицидів винні не лише неонікотиноїди: низка інших речовин, накопичуючись у ландшафті (рослинах, ґрунті, воді), теж шкодить бджолам у довгостроковій перспективі. Шкідливими можуть бути навіть препарати, визнані безпечними для бджіл: безпечні вони в концентрації, що міститься в препараті, однак у процесі накопичення в ландшафті ці концентрації можуть бути перевищені.

Загибель бджіл викликають паразити й віруси (зокрема, кліщ вароа), електромагнітне випромінювання, ряд організаційних факторів, зокрема, кочівля бджіл яка є стресовим фактором для бджолосімей, зниження генетичної різноманітності бджіл і, також, харчовий стрес, який вершу чергу пов'язаний із скорочення біорізноманіття: як диких квітів, котрі гинуть від гербіцидів і розорювання земель, так і культурних рослин внаслідок тенденцій до монокультури в сільському господарстві. Харчовий стрес можна пов'язати також із зростання рівня посушливості клімату. Даний фактор має як прямий, так, і опосередкований вплив. Прикладом може слугувати створення сортів соняшнику котрі мають скорочену тривалість цвітіння і, як скаржаться пасічники, виділяють менше нектару і виділяють якісь в'язкі речовини, в яких бджоли загрузають і, не в силах злетіти з квітки, гинуть.

"Європейський ринок, на який так важко пробивалися наші фермери з українським медом, може закритися, а казна не дорахуватися валюти, так як мед від тих, що вижили бджіл, які наїлися хімії, також отруєний. В Європі ретельно перевіряють мед і продукт, отруєний пестицидами, там просто не приймають", - відзначають експерти [1].

Крім того, з 2018 року Україна втратила статус третього в світі експортера меду, вивезення якого з країни в минулому році зменшився більш

ніж на чверть, це на пряму пов'язано із загибеллю такої кількості бджолиних сімей.

Таким чином можна підвести підсумок і зрозуміти, що робити, якщо на пасіці помирають бджоли?

- Терміново звернутися до місцевої влади з письмовою заявою. За фактом такої заяви повинні створити комісію, яка встановить причину загибелі комах, масштаби, відповідальних і розмір збитків.

- Подати до державної ветеринарної лабораторії проби мертвих і живих бджіл, зразки оброблених рослин. Саме на основі акту комісії та висновків лабораторних досліджень можна домогтися компенсації збитків у суді.

- Написати заяву про добровільне відшкодування завданих збитків на підприємство, яке обробляло поля, розташовані біля вражених пасік, додавши копії результатів експертизи і акту.

- Якщо підприємство не погоджується на добровільне відшкодування збитків, готувати позов до суду, до якого додаються вищезазначені документи [4].

Література

1. Пчеловоды Украины потеряли 120 млн грн. из-за гибели пчел: веб-сайт. URL:<https://delo.ua/business/pchelovody-ukrainy-poterjali-120-mln-grn-iz-za-g-356468/>
2. Бджолярі України втратили 120 млн грн через загибель бджіл: веб-сайт. URL: http://naas.gov.ua/newsall/newsukraine/?ELEMENT_ID=5326
3. Вимирання бджіл, чому гинуть бджоли в Україні: веб-сайт. URL: <https://propozitsiya.com/ua/chomu-ginut-bdzholi-u-sviti-i-v-ukrayini>
4. Чому гинуть бджоли і що з цим робити?: веб-сайт. URL: <https://hromadske.ua/posts/chomu-hynut-bdzholy-i-shcho-z-tsym-robtyu>